

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 276. szám
1989. november 21., kedd

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

Nehéz csomag a T. Ház előtt

Németh Miklós Kohnál — Szeged—Darmstadt testvérvárosok
RKP-kongresszus, nagylaki bonyodalmak — Bulgáriában
választást követelnek

1989. november 20.

Baljós előjelek rovátkáit húzogatom az esemény-összefoglaló margóján — s ezek nem annyira a tegnapi, mint a ma ismét összeseregülő Parlament munkájára, s leginkább annak eredményességére vetnek árnyékot. Mert bár születnek sarkalatos törvények, a gazdaság nem mozdul. A hároméves gazdasági csomagtervet még ugyan föl sem bontották, máris a kétségeké, az aggályoké a prím: illetékes-e erre még ez a kormány?, valósak-e a nyilvánosságra hozott adatok?, mit lehet kezdeni száz módosító indítvánnyal az adótörvény körül?, lemondanak-e a miniszterek, vagy fel kell menteni őket? Négy napra csomagoltak a képviselők, ám lehet, hogy hét végi szünet után ismét utaznak majd.

Szegeden szolidan indult a hét: semmi botrány, semmi szenzáció, Darmstadt főpolgármestere időzik nálunk, az új testvérvárosé. Leltár kellene már róluk — melyik testvérrel tartjuk a rokonságot? Odessza, Turku, Szabadka, Nizza, Cambridge, Párma... időben még odébb pedig tucatnyi is volt... s voltak testvérmegyei szeretkezések... Nem valami összetartó család, mindenesetre.

Épül viszont a szegedi MSZP. Tegnap összevont városi taggyűlésen az új szervezeti formát alakította.

Nagy esemény megelője délkeleti szomszédunk: összeült a Román KP kongresszusa. Határzár, egység, hódolat...

Tegnap jött a hír: Németh Miklós az NSZK-ban „vilkendezett”; Bulgária, pedig választásokat követel.

Sz. Simon István

Kényszerpályán a gazdaság

Ma kezdődik az Országgyűlés novemberi ülészsaka. A negynaposra tervezett ülésen meglehetősen sok törvényjavaslatról, kérdésről kell döntenünk a képviselőknek. A kormány elkészítette tájékoztatóját az 1990—1992. évi gazdaságpolitikai programjáról, valamint a jövő évi költségvetés irányelveiről. E két tájékoztatót tárgyalják meg először a honatyák, majd — ha az itt felvetett alapvető kérdésekben sikerül meg egyezniük — kerülhetnek napirendre az adótörvények: a magánszemélyek jövedelemadójáról, az általános forgalmi adóról, a vállalkozási nyereségadó-

ról, az állami vagyon utáni részesedésről szóló törvényjavaslatok.

A kormány szerint a gazdaság meglehetősen szigorú és szűk kényszerpályán mozog. Egyébként igen fontos tárgyalásokat kezdett a Nemzetközi Valutaalappal. Ezek a megbeszélések nem lehetnek sikeresek, ha a kormány nem rendelkezik megfelelő gazdaságpolitikai programmal, és a nemzetközi pénzügyi intézet által is elfogadhatónak tartott költségvetéssel. Ha pedig megszakadnának a tárgyalások az IMF-vel, ez kritikus helyzetet idézhetne elő, a külföldi hitelezők bizalma megrendülne.

A hetedik Szeged lesz

Günther Metzger, Darmstadt NSZK-beli város főpolgármestere delegáció élén három napig Szeged vendége, tegnap délelőtt sajtótájékoztatót tartott, ahol városának Szegeddel tervezett testvérvárosi kapcsolatáról beszélt. Megtudtuk: Szegednek és Darmstadtnek sok közös vonása van, mindkét egyetemi városban színvonalas kulturális, tudományos, művészeti és sportélet folyik. A főpolgármester szerint fontos, hogy a fiatalabb generációk barátkozzanak, ismerkedjenek elsősorban, ezért kezdeményeztek kapcsolatot az itteni iskolákkal.

Két évvel ezelőtt lehetett először szó arról, hogy a kelet-európai országokkal kulturális cserekapcsolatokat létesítsen az NSZK. Az elmúlt évben Lengyelországban talált Darmstadt testvérvárosára, most pedig Szegeddel ismerkednek a vezetők. Innen már több művészeti csoport is utazott az idén az NSZK-ba — többek között a Canticum Kamarakórus és a Molnár

Dixieland —, s a közeljövőben még tíz, különböző beállítottságú művészeti csoportot terveznek meghívni a nyugatnémet partnerek. Akik nyáron Darmstadtból itt jártak — mondta Metzger úr —, nagyon kellemes benyomásokkal érkeztek vissza hazájukba. Ez igen fontos, hangsúlyozta a vendég, hiszen a kapcsolat a város polgárai között kell, hogy megszülessen. Nem elég, ha csupán a városvezetők, a polgármesterek barátkoznak és találkoznak.

A nálunk Magyarországon most zajló politikai átmenet pozitív módon befolyásolja az NSZK Kelet-Európa felé fordulását. Metzger úr hangsúlyozta, akár a Szovjetunióval is szívesen létesítenek a jövőben kulturális, gazdasági kapcsolatokat, ha onnan igény mutatkozik erre. Darmstadtnek Európában már 6 testvérvárosa van, a hetedik lesz Szeged. Az eddig kialakult nexust hivatalos szerződéssel is megpecsételik majd a két város vezetői, a jövő év júniusában Remélhetőleg az

Nagy László felvétele

Günther Metzger, a darmstadti főpolgármester

együttműködés a gazdasági szférákat is érinti majd, hiszen mindkét városnak jelentős ipari érdekeltiségei vannak. Az NSZK-beli vendégek az itteni kisszövetkezetekben és a kézműiparban látnak partnerlehetőségeket. Az üzletkötés módjáról, a gazdasági együttműködésre vonatkozó konkrét elképzelésekről még korai beszélni — mondta a darmstadti főpolgármester —, hiszen előbb hivatalosan is dekla-

rálni kell a testvérvárosi viszonyt.

Az NSZK-beli delegáció tagjai a háromnapos itt tartózkodásuk idején találkoznak a pártok képviselőivel, a Magyar—Német Baráti Társaság vezetőivel is. Ellátogatnak a SZAOTE bőrklinikájára, a 410 ágyas klinikai épületbe, a Nemzeti Színházba, a Tömörkény és a Deák Gimnáziumba is.

P. E.

A párizsi tényér

Sajátos helyzet elé állította az EKG vezetőit a gyorsan változó kelet-európai helyzet: ezúttal először kellett olyan csúcstalálkozót tartaniuk, amely kifejezetten csak politikai kérdéssel foglalkozott. Francois Mitterrand francia elnök salomoni döntést hozott: nem csúcstalálkozóra, csak „munkavacsorára” hívta össze társait az EKG legtöbb testületében — az EKG-csúcsokon mindig ilyen keretben tárgyalnak a nemzetközi politikáról —, s a 11 állam- és kormányfő időben meg is érkezett az Elysée-palotába.

A döntések érdemi részéről írva a lapok véleménye megoszlik. Az üzleti körök lapja, a Les Echos azt hangoztatja, hogy a tizenkettő „politikai lelkiismerete” szólalt meg, amikor a közöség, „szolidaritását nyilvánította ki” a demokratikus fejlődés útjára lépő országok iránt. A Liberation csupán mérsékeltnek nevezi az EKG megígért támogatását, a Le Figaro és a Le Parisien pedig egyaránt címében is kiemeli, hogy a támogatásnak feltételei vannak. A France-Soir egyenesen úgy véli, hogy „a párizsi tényér üres volt”. Az FKP lapja, a L'Humanité „zsarolásnak” minősíti a politikai feltételeket, s azt írja, hogy „a szocialista országok megújulása felkeltette a nyugati pénzügyi és ipari hatalmasságok étvágyát”

A csúcstalálkozó, illetve Roland Dumas francia külügyminiszter és Jacques Delors, az EKG brüsszeli bizottsága elnökének budapesti és varsói „villámlátogatása” kapcsán több cikk is foglalkozik a lapokban a magyarországi helyzettel, a magyar igényekkel. A Libération azt írja, hogy miközben Magyarországon — Lengyelországgal ellentétben — nincs élelmiszerhiány, a forint árfolyama nem ugrándozik, s az ország korszerűsítése is már évek óta megkezdődött, „egyes jelzőlámpák előbb sárgára, majd pirosra váltottak”. „Abban az országban, ahol immár vagy ötven pártot tartanak számon, ahol bizonytalanság van, s ahol a következő választások teljesen felboríthatják a politikai képet, Delors és Dumas elsősorban biztosítékokat akar szerezni” — írja a lap. A Les Echos elemzése rámutat, hogy a magyar pénzügyi helyzet megromlott. „A szakértők szerint ez a csökkenés a magyar valutatartalékokban elsősorban annak következménye, hogy enyhítették a devizarendelkezéseket” — írja egyebek között az üzleti körök lapja. „A tavaszra esedékes választások előtt nagy a kísértés arra, hogy lazaságot tanúsítsanak” — hangoztatja a cikk.

A The Guardian hangoz-

(Folytatás a 2. oldalon)

Nem lesz határzár Röszkén

Jött egy miniszterhelyettes —
s marad, mi volt

Szombati lapunkban adtunk helyt 248 szegedi polgár levelének, amelyben azt követelik, hogy szűnjön meg a jugoszláv bevásárlóturizmus okozta hiány Szegeden. Tegnap, hétfőn délelőtt a kereskedelmi miniszter helyettese, Spilák Ferenc személyesen igyekezett meggyőződni az áldatlan állapotokról — hétfő lévén, nem túl sok szerencsével.

Nem zárhatjuk le a határokat! Semmilyen adminisztratív intézkedésre nem készülünk. Együtt erővel kell valahogy legyőzni a jugoszláv inváziót — ennyi telt a miniszterhelyettestől, majd hozzátette: a Kormány még a védővám bevezetését sem tervezi, mert ellentétes nemzetközi gazdasági gyakorlattal.

Egészen más véleményen voltak a szegedi kereskedők: december 31-ig mindenképpen be kellene tiltani a turistaforgalomban az élelmiszerek kivitelét! Később pedig, állami segítséggel, 2-3 ezer négyzetméteres nagyáruházat kell építeni Röszkére. Elfogadhatatlan az a szemlélet, hogy a bevásárlóturizmus okozta kényelmetlenségeket a szegediek viseljék, a befolyó adók és a valutatöbblet viszont a kincstárat gazdagítsa. Kisebb elvonás mellett már lett volna lehetősége a helyi kereskedő vállalatoknak arra, hogy összefogva áruházat építsenek a határon.

A röszkői vámhivatal parancsnoka cáfolta azokat a híreket, miszerint fél dísznőket vinnének át szomszédaink a határon. Ők csak a hivatalosan beváltott valutával arányosan engedték ki az élelmiszert, ám apróbb tételre a közel 6 milliós turistaforgalom miatt nem tudnak odafigyelni. Az elkobzott nyershús — ami egyet-

len határon sem vihető át — ismét forgalomba kerülhet a Dózsa SE-vel kötött szerződés alapján.

Nem tudunk hozzájárulni az elkobzott élelmiszerek újraértékesítéséhez — vetette közbe a közegészségügyi szolgálat jelenlévő képviselője —, a nemrégiben kialakult gyakorlat jogszabályellenes. Az is elképesztő, amilyen higiénés viszonyok alakultak ki a szegedi élelmiszerboltokban a turisták miatt.

Mire számíthatunk? Mi a megoldás? — ezt kérdezték legtöbbször tegnap. Úgy tűnik, megoldás — legalábbis rövid távon — nincs. A vaj, a sajt, a margarin, a füstöltárú, a tökehus — továbbra sem lesz elég a megnövekedett roham kielégítésére.

Már intézkedtünk — jelentette be a miniszterhelyettes —, hogy 50 tonnával több húst szállítsanak Szegedre az állami tartalékkészletből.

Sokkal egyszerűbb lenne, ha eleve csökkentenék a „beszolgáltatási” kötelezettséget — vetette közbe a húsipar képviselője. Mégiscsak fura, hogy abból a 150 ezer tonnából küldenek vissza 50-et, amit a szegedi húsipar Pestre küld.

Elsősorban az ünnepek előtti hús- és tejtermék hiánytól félnek most a kereskedők. Hiába a kiviteli tilalom a nyershúsra, érdemes kockázatot vállalni, hiszen ötszöröse a jugoszláv húsár a miénknek. Többen kajánul megjegyezték: jövőre már nem így lesz. A szegedi jugoszláv „megszállásra” nem sikerült tegnap megnyugtatóan pontot tenni. Már csak azért sem, mert ma a képviselők interpellációt nyújtottak be az ügyben a kereskedelmi miniszternek.

R. G.

Kopogtató

Több olvasónk érdeklődött telefonon: mikor kézbesítik a kopogtatókártyákat, illetve azok, akik már megkapták a szavazásra jogosító lapokat, azt kérdezték, miért van rajtuk feltüntetve személyi számuk.

A megyei és városi tanács tisztviselőitől a következő információt kaptuk: a szavazólapok kicsinyített hasonmás példányát, a kopogtatólapot Szegeden és megyénkben a fővárosi visszacsúszások elkerülése végett a posta vízi házhoz, legkésőbb holnapig. A népszavazásra jogosultak ennek birtokában, valamint személyi igazolványuk felmutatásával járulhatnak az urnák-

hoz. A személyi szám tehát ennek ellenőrzését szolgálja, de a szavazólapokon (természetesen) az már nem lesz feltüntetve: tehát a szavazás titkos marad. Azok, akik szerdánig nem kapják meg kopogtatócéduláikat, a tanács népszerűségi nyilvántartó osztályán érdeklődhetnek, hogy egyébként szerepelnek-e a szavazók névsorán. Ha ott esetleg nemleges választ kapnak, kifogást emelhetnek a helyi tanács végrehajtó bizottságának titkárnál, továbbá a bíróságon. A városi tanács népszerűségi nyilvántartó osztálya a 23-111-es telefonszámon hívható.

V. I.